

Ινστιτούτο Πολιτισμού, Δημοκρατίας και Εκπαίδευσης

Ινστιτούτο Πολιτισμού, Δημοκρατίας και Εκπαίδευσης,
Αντ. Οικονόμου 8, TK 26504, Αγ. Βασίλειος, Πάτρα Αχαΐας

Ο Πρόεδρος
της Οργανωτικής Επιτροπής

38ο Διεθνές Συνέδριο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Η Ελληνική Γλώσσα

Πάτρα, 17 - 18 Μαρτίου 2023

Παντελής Γεωργογιάννης
τ. Καθηγητής Πανεπιστημίου
Παιδαγωγικού Τμήματος
Δημοτικής Εκπαίδευσης
Πανεπιστημίου Πατρών

Τηλ/fax: +30-2610993855
Ιστοσελίδα: <http://www.ipode.gr/>
E-mail: synedria@ipode.gr

Ειρήνη και Πόλεμος

Κρόκου Αναστασία- Ειρήνη

Περίληψη

Η εξ αποστάσεως διδακτική αυτή πρόταση έχει ως σκοπό την ανάπτυξη από μέρους των μαθητών και μαθητριών ενός σύνθετου προβληματισμού σε ό, τι αφορά την ειρήνη και τον πόλεμο. Το σενάριο θεωρείται ευέλικτο και εύκολα υλοποιήσιμο, καθώς δεν απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις από τους μαθητές και τις μαθήτριες. Εφαρμόζεται η ομαδοσυνεργατική μορφή διδασκαλίας και η τεχνική καταιγισμού ιδεών οι οποίες διευκολύνουν την αφομοίωση των διδασκόμενων αντικειμένων από τους μαθητές και τις μαθήτριες και δημιουργούν προϋποθέσεις για ενεργητική συμμετοχή όλων των μαθητών/ριών στη διδασκαλία.

Λέξεις-κλειδιά: ειρήνη, πόλεμος, συνέπειες, τέχνη, δεξιότητες

“Peace and War”

Krokou Anastasia- Eirini

Abstract

This distance learning teaching proposal aims to develop on the part of the students a complex reflection on peace and war. The scenario is considered to be flexible and easily implemented, as it doesn't require any specialised knowledge from the students. The cooperative teaching method and the brainstorming technique are applied, as being two methods that facilitate the assimilation of the taught subjects by the students and create conditions for the active participation of all students in teaching.

Key - Words: peace, war, consequences, art, skills

1. Εισαγωγή

Ο πόλεμος έχει μπει αυτές τις μέρες μέσα από κάθε είδους οθόνη στα σπίτια όλων. Βομβαρδιζόμαστε καθημερινά με πληροφορίες πρωτόγνωρες και σκληρές, που είναι δύσκολο ακόμα και για τους μεγάλους να τις διαχειριστούμε. βοηθήσουμε να εκφράσουν τους προβληματισμούς τους για το θέμα του πολέμου. Είναι σημαντικό να αποδεχτούμε τις βαθύτερες ανησυχίες των μαθητών και των μαθητριών μας και να συζητήσουμε μαζί τους με ειλικρίνεια και λόγια προσαρμοσμένα στην ηλικία τους¹.

Η δημιουργία της τέχνης είναι ένας τρόπος να επαναπροσδιορίσουμε το μέλλον, να οικοδομήσουμε γέφυρες και να ενθαρρύνουμε την κατανόηση. Μέσα από την τέχνη αναπτύσσεται η ενσυναίσθηση, εκφράζονται συναισθήματα και προωθείται η ειρήνη.

2. Θεωρητικό πλαίσιο

Οι δραστηριότητες βασίζονται σε δύο μεγάλες θεωρίες μάθησης:

➤ Στον εποικοδομισμό, όπου το παιδί ερχόμενο σε επαφή με το υπολογιστικό περιβάλλον δρα, εκτελεί δραστηριότητες, παίρνει πρωτοβουλίες, αποφασίζει και σκέφτεται γι' αυτά που κάνει². Ως εκ τούτου, η πληροφορία, δε μεταφέρεται από τον εκπαιδευτικό προς τους μαθητές, αλλά κατασκευάζεται ενεργητικά από τους μαθητές³.

➤ Στον συμπεριφορισμό, όπου ο εκπαιδευτικός παρέχει την απαραίτητη πληροφορία στα παιδιά και δίνει την κατάλληλη ανατροφοδότηση⁴. Στη θεωρία αυτή στηρίχτηκε και η προγραμματισμένη με υπολογιστή διδασκαλία⁵. Απώτερος σκοπός είναι η παρέμβαση στο μαθησιακό περιβάλλον κατά τρόπο ώστε να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών πρακτικών⁶.

3. Σχεδιασμός Διδακτικού σεναρίου

Διάρκεια: 1 διδακτική ώρα εξ αποστάσεως

Τάξη που απευθύνεται: Στ τάξη δημοτικού σχολείου

Τίτλος του εκπαιδευτικού σεναρίου: «Ειρήνη και Πόλεμος»

Συσχετισμός με το Αναλυτικό Πρόγραμμα: Το θέμα έχει επιλεγεί ώστε να ενταχθεί στον τρίτο θεματικό άξονα των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων «Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη» και είναι το δεύτερο εργαστήριο, από τα συνολικά τέσσερα.

Στόχοι του εκπαιδευτικού σεναρίου:

Ως προς το γνωστικό αντικείμενο

- Να συζητηθούν τα συναισθήματα που προκαλούν οι έννοιες πόλεμος και ειρήνη.
- Να χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ ως εναλλακτικό τρόπο έκφρασης
- Να αξιοποιούν λογισμικά περιβάλλοντα προκειμένου να αντλούν στοιχεία και αποτελέσματα, ώστε να πετύχουν προτεινόμενους μαθησιακούς στόχους

Ως προς τις δεξιότητες

- Να περάσουν από την παθητική συμμετοχή στην ενεργητική συμμετοχή της μαθητοκεντρικής διδασκαλίας
- Να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες(επικοινωνία και αλληλεπίδραση: να κάνουν υποθέσεις, να πάρουν πρωτοβουλίες, να επιχειρηματολογήσουν), να καταλήξουν σε συμπεράσματα από κοινού αναπτύσσοντας υπεύθυνη στάση και συμπεριφορά.
- Να αναπτύξουν ήπιες δεξιότητες 4cs
- Να μάθουν ενεργώντας και διερευνώντας μέσω αναζήτησης στο διαδίκτυο και σε λογισμικά

Ως προς τις στάσεις

- Να υποκινούν τον εαυτό τους ώστε να ενημερώνονται για το τι συμβαίνει γύρω τους
- Να επαναπροσδιορίσουν την οπτική τους ως προς τον πόλεμο και ως προς την ειρήνη

¹<https://www.especial.gr/polemos-sthn-oukrania-protaseis-gia-ipostiri3i-ekpaideytikis-koinothtas-apo-iep/>

²Στυλιάρης, Γ., & Δήμου, Β.(2016). Σύγχρονες θεωρίες μάθησης και συνεισφορά στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών υπολογιστικών περιβαλλόντων.

³<https://www.maxmag.gr/psychologia/epoikodomismos-paidagogiki-methodos-me-koinonikes-proektaseis/>

⁴ Παλασίδου, Μ.(2019). *Η επίδραση της τεχνολογίας της εκπαίδευσης στην απόδοση των μαθητών*(Doctoral dissertation, TEI Δυτικής Μακεδονίας).

⁵<https://economu.wordpress.com/%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8C/%CF%83%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82/>

⁶ Ράπτης & Ράπτη, 2007

- Να υιοθετήσουν μια ειρηνική στάση ζωής και να απορρίπτουν και να κατακρίνουν οποιαδήποτε πολεμική ενέργεια

Περιεχόμενο

1	Εισαγωγή και σύνδεση με τη θεωρία	4'	Εισήγηση-ερωταπαντήσεις	Πίνακας ζωγραφικής Guernica του Picasso
2	Εμπλουτισμός εισήγησης με σύνδεση ενός πραγματικού παραδείγματος που αντανάκλα την κατάσταση που ήδη συζητήθηκε στην εισαγωγή	6'	Εμπλουτισμός εισήγησης με Μελέτη περίπτωσης	Εικόνες από πόλεμο Ουκρανίας-Ρωσίας
3	Δημιουργία εννοιολογικού χάρτη για τον πόλεμο	7'	Καταιγισμός ιδεών	Εργαλείο εννοιολογικής χαρτογράφησης
4	Δημιουργία συννεφώλεξου με τα συναισθήματα που τους προκαλεί η ειρήνη	7'	Καταιγισμός ιδεών	Λογισμικό δημιουργίας συννεφώλεξου
5	Δημιουργία αφίσας «Η δική μας Guernica», συνθέτοντας με δικό τους τρόπο κάποια σύμβολα του πίνακα και γράφοντας ένα δικό μου σύνθημα	10'	Δημιουργία ομάδων εργασίας	Φύλλο Εργασίας-Λογισμικό δημιουργίας αφίσας
6	Τελική Κλίμακα	7'	Διαγνωστική Αξιολόγηση Υποβολή απαντήσεων σε φόρμα της google	Φύλλο αξιολόγησης
7	Ανασκόπηση-Επέκταση	4'	Εμπλουτισμένη εισήγηση - Συζήτηση	Λογισμικό για έκφραση ιδεών-συνεργατική δράση

3.1 Πορεία διδασκαλίας

Η θεματική του διδακτικού σεναρίου μπορεί να αναλυθεί σε τέσσερα εργαστήρια. Το πρώτο εργαστήριο έχει προηγηθεί με την παρουσίαση πινάκων που δημιουργήθηκαν με αφορμή έναν πόλεμο και ειδικότερα η «Guernica» του Pablo Picasso. Το δεύτερο εργαστήριο είναι η διδασκαλία που θα αναλυθεί παρακάτω.

Αρχικά τους δίνεται η αρχική κλίμακα αξιολόγησης, μια φόρμα της google, όπου θα χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο αξιολόγησης δίνοντάς την και στο τέλος.

❖ Στάδιο 1ο: Ως αφορμή γίνεται η σύνδεση της γνώσης του προηγούμενου μαθήματος. Αναλύεται η «Guernica» του Pablo Picasso με ερωταπαντήσεις.

❖ Στάδιο 2ο: Συνεχίζεται μια συζήτηση που προκύπτει από ερωταπαντήσεις με μια μελέτη περίπτωσης.

❖ Στάδιο 3ο: Στη συνέχεια δημιουργείται ένας εννοιολογικός χάρτης για τον πόλεμο με το εργαλείο εννοιολογικής χαρτογράφησης(<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3423>). Με την τεχνική καταγισμού ιδεών τα παιδιά λένε λέξεις και συναισθήματα που τους έρχονται στο μυαλό με κεντρική έννοια τον πόλεμο

❖ Στάδιο 4ο: Δημιουργείται το συννεφόλεξο της ειρήνης συνεργατικά με λογισμικό <https://wordart.com/edit/zgqmo8pukz1r>

❖ Στάδιο 5ο: Παρατηρούνται άλλες εκδοχές του πίνακα. Δίνεται έμφαση στην ποπ εκδοχή του. Στη συνέχεια δίνεται στους μαθητές και στις μαθήτριες μέσω chat ζιπαρισμένο αρχείο με τα στοιχεία του πίνακα «Guernica» στην pop εκδοχή του και το λινκ του εργαλείου, ώστε να δημιουργηθεί μια αφίσα.

Επίσης τους δίνεται ένα φύλλο εργασίας με οδηγίες για το πρόγραμμα αυτό και τι χρειάζεται να κάνουν.

Φύλλο Εργασίας

- Πατήστε το παρακάτω λινκ <https://www.postermywall.com/index.php/posterbuilder/load/09ca120a09bdda9177e813e9b0c0aadcf#YkfgQyhBziU> και αν χρειαστεί κάντε login με τον λογαριασμό που έχουμε δημιουργήσει.
- Πατήστε αριστερά **Photo** → **Add from my photo** → **upload photos** και διαλέξτε τις εικόνες του πίνακα, μία-μία με διπλό κλικ, που σας έστειλα στην e-class. Έτσι μπαίνουν στην αφίσα σας. Μπορείτε να τις μετακινήσετε, να τις μεγαλώσετε ή να τις μικρύνετε. Δημιουργήστε την δική σας Guernica χωρίς να σκέφτεστε τη θέση που είχαν στον πίνακα του Picasso.
- Αριστερά πατήστε το **Text** → **Add plain text** → θα σας εμφανιστεί ένα πλαίσιο στην αφίσα σας όπου κάνοντας κλικ μέσα θα γράψετε το δικό σας σύνθημα με θέμα «Ειρήνη- Πόλεμος».
Με τον ίδιο τρόπο να γράψετε και τον αριθμό της ομάδας σας με τα ονόματά σας.
- Δεξιά πατήστε **Background** → **solid color** → **πατήστε πάνω στο χρώμα** για να διαλέξετε το χρώμα που θέλετε να έχει η αφίσα σας.
- Όταν ολοκληρώσετε την αφίσα σας πατήστε πάνω δεξιά **Download** , ώστε να σώσετε την αφίσα σας. Θα τη χρειαστείτε ώστε να την εισάγετε στο padlet που θα συμμετέχετε και θα σας ανεβάσω στην e-class.
(https://padlet.com/n_krokou/368e102b05cjrwl)

Δημιουργούνται ομάδες μαθητών/τριών στα breakout rooms

(<https://www.postermywall.com/index.php/posterbuilder/load/09ca120a09bdda9177e813e9b0c0aadcf#YkfgQyhBziU>). Οι μαθητές/τριες δημιουργούν την αφίσα τους, κάνουν download και επανέρχονται στην ολομέλεια.

❖ Στάδιο 6ο: Δίνεται στο chat για αξιολόγηση μια φόρμα της google να τη συμπληρώσουν(https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScEy3hWBsVca4bXQy93nI1pSCQpaHfN119pWXTSzi6hWd_Xxw/viewform).

❖ Στάδιο 7ο: Τέλος, υπάρχει χρόνος για συζήτηση. Ζητείται από τους μαθητές και τις μαθήτριες να συμμετέχουν στο λογισμικό για έκφραση ιδεών(https://padlet.com/n_krokou/368e102b05cjrwl), όπου θα γράψουν πώς φαντάζονται την ειρήνη και θα ανεβάσουν την αφίσα που δημιούργησαν με την ομάδα τους.

4. Συμπέρασμα

Η διδασκαλία αυτή αποτελεί μια ευέλικτη πρόταση, που επιδέχεται προσαρμογές και βελτιώσεις ανάλογα με τον διαθέσιμο χρόνο αλλά και με την ιεράρχηση διδακτικών στόχων και προτεραιοτήτων από τον/την εκπαιδευτικό. Είναι ένα πλάνο για εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Εύκολα προσαρμόζεται και στη δια ζώσης διδασκαλία αλλά απαιτείται η διάθεση του σχολικού εργαστηρίου Η/Υ. Από πλευράς του δασκάλου απαιτείται η υιοθέτηση πιο ευέλικτης στάσης και να παίζει ουσιαστικό ρόλο τόσο στην παραγωγή και τη διαμόρφωση του διδακτικού υλικού, όσο και στον σχεδιασμό, τον συντονισμό και την ανατροφοδότηση των δράσεων που θα αναλάβουν οι μαθητές.

Βιβλιογραφία

[1] <https://www.especial.gr/polemos-sthn-oukrania-protaseis-gia-ipostiri3i-ekpaideytikis-koinothtas-apo-iep/>

[2] Στυλιάρης, Γ., & Δήμου, Β.(2016). Σύγχρονες θεωρίες μάθησης και συνεισφορά στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών υπολογιστικών περιβαλλόντων.

[3] <https://www.maxmag.gr/psychologia/epoikodomismos-paidagogiki-methodos-me-koinonikes-proektaseis/>

[4] Παλασίδου, Μ.(2019). Η επίδραση της τεχνολογίας της εκπαίδευσης στην απόδοση των μαθητών(Doctoral dissertation, TEI Δυτικής Μακεδονίας)

[5]<https://economu.wordpress.com/%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CF%85%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8C/%CF%83%CF%85%CE%BC%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82/>

[6] Ράπτης, Α., & Ράπτη, Α.(2007). *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της Πληροφορικής: Ολική Προσέγγιση*. Αθήνα: Αριστοτέλης Ράπτης

Διαδικτυακές Πηγές

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3423>

<https://wordart.com/edit/zgqmo8pukz1r>

<https://www.postermywall.com/index.php/posterbuilder/load/09ca120a09bdda9177e813e9b0c0aac#.YkfgQyhBzIU>

<https://padlet.com/>

Βιογραφικά στοιχεία συγγραφέα

Εκπαιδευτικός ΠΕ70 στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Μ.εδ.

Email: n.krokou@gmail.com